ע א ב מיי׳ פ״ד מהל׳

ואלא קשיא הואיל ויונקין משדה הקדש

אלא רבי שמעון לדבריהם דרבנן קאמר להו

לדידי כי היכי דמוכר בעין רעה מוכר

מקדיש נמי בעין רעה מקריש ושיורי משייר לדידכו אודו לי מיהא דלא הקדיש אלא

חרוב המורכב וסדן השקמה ואמרי ליה

רבנן לא שנא במאי אוקימתא לה כרבי

שמעון אימא סיפא ולא עוד אלא אפילו

הקדיש את האילנות וחזר והקדיש את

הקרקע כשהוא פודה פודה את האילנות

בשוייהן וחוזר ופודה בית זרע חומר שעורים

בחמשים שקל כסף ואי ר' שמעון ליזיל בתר

פדיון וניפרקו אגב ארעייהו דהא שמעינו

ליה לר"ש ראזיל בתר פדיון דתניא מנין

ללוקח שדה מאביו והקדישה ואחר כך מת

אביו מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל

ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה יואם

אחוזתו שדה שאין ראויה להיות שדה אחוזה

יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה דברי

ל) ערכין יד. כו: גיטין מח.,ב) פאה פ"ו מ"ו, ג) [ל"ל ברבי],

תורה אור השלם ו וְאם אֶת שְׂדֵה מִקְנְתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְּׁדֵה אֲחָוְתוֹ יַקְדִּישׁ לִיְיָ: ויקרא כז כב

הגהות הב"ח

(א) גם' ואילו ר' יהודה ור"ש אפי׳ היכא דהקדישה ואח״כ מת אכיו הוה שדה אחוזה מנא להו כל"ל ומיצוח היכא למת להיו ואח"כ הקדישה דמת אביו ואח"כ הקדישה לא לריכי קרא כי אילטריך קרא נמחק: (ב) שם שיש נו פאמים ושכחו אינו שכחה: (ג) רשב"ם ד"ה יישל תעוע ביט. (ד) ד"ה שכיא שדה וכוי שדה אחוה אכל הקדיש ואח"כ מת אביו כל"ל וחיבות ויחזור לו ביובל נמחק: (ה) ד"ה ה"ג וכוי ואם את שדה מקנתו שאינה מקלת וכו': (ו) בא"ד דכמעט קט היא בכלל:

מוסף רש"י . מנין ללוקח שדה מאביו

שדה אמוזה אם המדישה

ברי. שדה ממחה חם הקדישה וולא גאלה קודם היובל ומכרה גובר לאחר אינה נגאלת עוד וכשהיא יוצאה ביובל מיד הלוקח מן הגובר מתחלקת לכהנים שנאמר (ויקרא כז) ואם לא יגאל את השדה וגו' והיה השדה בלאמו וגו' ושדה מקנה כשהקדישה ולא גאלה ומכרה הגובר כשהיא יונאה ביובל חחרת לבעלים הראשונים שמכרוה למהדיש. התחונים שנוכרוה בנוקרים, שנאמר בשנת היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאחו וגו' (גיטין מח.). והקדישה. כחיי אביו בעודה כידו שדה מקנה (שם). ואחר כך מת אביו. ונעשית לו לחחה (שם) לע"ג לכשיע הקדש הואי שדה דבשעת הקדש הואי שדה מקנה, הואיל ולאחר שמת אביו הוי שדה אחוזה (ערכין יד.). מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה. לם לל גאלה ומכרה הגזבר שיולאה לכהנים ביובל (גיטין מח.) נכהנים ביובנ (גיטין מח.) ונפדית בחמשים שקלים ולא נ**שויה** (ערכין יד.). אשר לא משדה אחוזתו. קכל יעינט טומ (ניטין מווז). שדה שאין ראויה. נשעה שהקדיש, להיות לו שדה מחום לעולם (שם) יש לה דין שדה מקנה לפדות נשוויה וערכיו יד:). יצתה זו כו'. (שבין יוו). יצותה זו כור: וכל שכן מת אביו ואחר כך הקדישה, דנשעת הקדש כנר היתה אחחה (גיטין מח.). ר' מאיר אומר. זו אינה שדה מאיר אומר. זו אינה שדה אחוזה וחוזכת לו מחמת אביו מחוה וחורת נו מממת חביו שמכרה לו וקרל כי אמא למת אביו ואמר כך הקדישה אמה (שם). ואחר כך הקדישה. דבשעת הקדש הויא שדה לחוה אבל הקדישה ואמר כך מת אביו אינה אלא כך מת אביו אינה אלא ק ננע טפין מינט מנט כשדה מקנה (ערכין יד:). לא צריכי קרא. לחי לריכל קרל, הקדישה ואחר כך מת אביו מנא להו (גיטין מח.). אי מהאי קרא. דחשר לח ואח"כ הקדישה, וכדדריש ליה ל ממת (מוכין יוי). בות פדיון, וכיון דכשעת פדיון מת אביו, הויא ליה שדה אחוה (שם), קרא אשכחו דרוש. לרצויי מינה אף

והיינו דקפריך ואלא קשיא הואיל ויונקין כו'. כמו וליטעמיך אדמקשי לרב הונא מקשי דר׳ שמעון אדרבי שמעון דהכא שמעינן ליה בעין רעה מקדים ולעיל קאמר הואיל ויונקין כו' דמשמע הכל הקדים בעין יפה ולא שייר קרקע לחרוב שלו: ה"ג אלא ר"ש לדבריהם דרבנו כו'. ושינוים הוח דקם משני

דלא תקשי למאי דאמר רב הונא [עא.] ואפילו לרבי עקיבא כו׳ ולא תקשי נמי דר"ם אדר' שמעון כו': מקדים נמי בעין רעה מקדיש. דאפי׳ במה שהקדיש משייר לעלמו וכיון דלח הקדיש חרוב ושקמה לא הקדיש נמי קרקע הלריך לו כמו גבי מוכר ושייר חילנות לפניו יש לו קרקע אפי׳ לר״ע כמו שאמר רב הונא וכל שכן לרבנן: אלא לדידכו. דאית לכו בעין יפה יותר מדאי גבי הקדש אפי׳ להקדיש בור וגת שאינם בכלל שדה די היה לכם אילו עשיתם מקדיש כמוכר לר"ע למימר ביה עין יפה לגבי מאי דמקדיש בהדיא כגון המקדיש את השדה הקדיש כל הקרקע כולו בעין יפה ולא שייר מן הקרקע כלום לצורך חרוב שלו נמצא יונק מן ההקדש וקדוש אבל בור ודות ושובך וכל הנך דאמרן לעיל (שם) דאינן בכלל שדה לא ליקדשו שהרי אין דעתו להקדיש יותר ממה שהוא מפרש: ואמרי ליה רבנן לא שנא. כלומר לא חשו לדבריו דהא קאמרי הקדיש את כולן דמדמו ליה לנותן מתנה שנותן ומקדים בעין יפה כל מה שבשדה הואיל ושייך גביה דשדה פורתא ומהשתא מיתוקמא מילתיה דרב הונא אפילו כרבי עקיבא כדאמרן מעיקרא: ליזיל בתר שעת פדיון. דהא עכשיו הכל קדוש אילנות בהדי קרקע והכל קרוי שדה: דהה שמעינן ליה כו'. וסברה בעלמה היה (נ) והכי משמע ליה קרא [ויקרא כו] ואם משדה אחותו יקדים אים לה׳ והיה ערכך עכשיו בשעת פדיון בית זרע חומר שעורים וגו': המקדיש שדה מקנה פודהו בשוייו כדכתיב בהדיא בפרשה ושםו אבל בשדה אחוזה הלב הכתוב זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף: וחתר כך מת חביו. וכ"ש חם מת אביו תחלה ואחר כך הקדישה

ולימא דבשעת הקדשה כבר היתה שדה אחוזה ממש: כשדה אחוזה. לפדותה בסלע ופונדיון לשנה: ואם אם שדה מקנסו וגו'. וסיפיה דקרא ונתן את הערכך: שדה שאינה ראויה. בשעת הקדש להיות שדה אחוזה היום ולמחר כגון שלקחו מאחר אי נמי מאביו ולא מת קודם היובל. וקא ס"ד השתא דקרא לא כמר דייק ולא כמר דייק אלא לפי סברת דבריהן מפרשים הפסוק דס"ל לרבי שמעון דאולינן בכל הקדשות בתר שעת פדיון כקנין כל דבר שאין לוקחין את החפץ אלא לפי שוויו בשעת מקח: שהיא שדה אחום. בשעה שהקדישה דאילו לא מת אביו היתה חוזרת ביובל לאביו כדכתיב (שם) בשנת היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאתו ועתה כשמת אביו הרי היא לו שדה אחוזה (ד) ויחזור לו ביובל אבל הקדישה ואח"יכ מת אביו ס"ל לר"מ דאינה כשדה אחוזה: **לכדר"מ הוא דאסא**. דמרבוי אחד אין לך לרבות אלא ההוא דדמי טפי לרבויי אלא [לאו] משום דאולי מסברא בשעת פדיון ומפרשי ליה לקרא לפי דעתם: קרא אשנחו. דמרבי ליה בהדיא אבל בעלמא ניזיל גבי שעת הקדש לחומרא דכיון דקדשו אילנות לדמיהן אין לנו להפסיד הקדש: א"כ. כדר׳ מאיר דלא ריבה הכתוב בדין שדה אחוזה אלא מת ואח"כ הקדיש: ה"ג לכסוב קרא אשר לא שדה אחוזסו מאי משדה. דהכי משמע קרא ואם את (6) השדה מקנה שאינה מקצת שדה אחוזה אבל אם היא שדה אחוזה מקצת דהיינו הקדישה ואח"כ מת אביו דכתעט 🛈 קנוי היא בכלל שדה אחוה בשעת הקדש שהרי יכולה להיות שדה אחוה אם יתות קודם היובל ולעולם בתר שעת הקדש איל: יש נו קרקע. כדין הקונה שלשה אילנות בחוך של חבירו (לקמן פא.) דחשיבותו לא תגרע כחו: דלא מיודבן אגב ארעא. כדתנן במתני (לשיל פח:) ואם היו שני אילנות והאי חרוב האילנות מכורין והאי אינו מכור ומשום רישא נקט סיפא: **חורת עומר עליו**. כשיש עמו שנים מלטרפין לשלשה עמרים ולא הוו שכחה: שני עומרים שכחה שלשה אינן שכחה. בספרי [פגא כד ינו] מפיק ליה מהאי קרא ושכחת עומר בשדה (דברים כד) ולא גדיש וגם עומר שיש בו סאמים מפיק ליה התם מדכתיב [שם] לקחתו למעוטי האי דאינו ניקח בפעם אחת יפה: **חורם גדיש עליו**. דאפילו כשהוא לבדו אינו שכחה כדדרשינן בספרי (שם) עומר ולא הגדיש: **חרוב המורכב וסדן השקמה**. אם קדוש בכלל שדה אם לאו באנו למחלוקת ר' מנחם בר' יוסי ורבנן דלרבנן קדשי דבעין יפה מקדיש כדתנן במתניתין וַלעיל עא.] ורבי מנחם בר' יוסי כרבי שמעון דבעין יפה מקדיש ואפי" חרוב שיונק מן השדה לא קדיש דבעין רעה כל כך הקדיש את השדה ששייר מן השדה לגורך יניקת חרוב שלו וכדפרישית לעיל רבי שמעון לדבריהם דרבנן קאמר להו כו'. והכי הוה שמיע ליה ריש לקיש מרבותיו דרבי מנחם ברבי יוסי סבירא ליה כרבי שמעון:

הקדישה ולמ"כ מת לביו, דל"כ דלל מרכי ללל מת לביו ולמ"כ הקדישה, לבתוב קרא כו' אשר לא אחוזתו. ולל לכתוב משדה (גיטין מח).. הדרן עלך התוכר את הבית

ולימא

הכי גרסינן ואילו רבי יהודה ור"ש הקדיש ואח"כ מת אביו כשדה אחוזה דמיא. ולא גרסינן היכא דמת אביו ואח״כ הקדישה לא לריך קרא דשפיר לריך קרא לכך אלא ר' יהודה ור"ש דידעי מסברא דהוא הדין הקדישה ואח"כ מת אביו משום דאולי בתר פדיון

אלא בהשולח (גיטין דף מח.) גרסינן ליה והסופרים טעו וכתבו גם כאן: קרא אשכחו ודרוש. ה״נ סוס מצי למדחי דבהא פליגי רבי יהודה ור"ש סברי קנין פירות א לאו כקנין הגוף דמי ולא איצטריך קרא למת אביו ואחר כך הקדישה דהא לגמרי הוה שדה אחוזה דהא בחיי האב לא היה לו כי אם פירות ב ולא אינטריך קרא אלא להקדישה ואח"כ מת אביו ולא משום דאזלי בתר פדיון ורבי מאיר סבר כקנין הגוף דמי ואינטריך קרא למת אביו ואחר כך הקדישה שלא ירש כלום דמעיקרא נמי היתה שלו ג והכי הוה בעי לאוקמי

לדבריהם דרבנן. ולא מני למימר דסברא

דנפשיה האמר דהא לדידיה אפילו הקדים אילן לא הקדים קרקע כדקתני בברייתא כ"ש דלא הקדיש עם השדה קרקע הצריך לאילן כדפרישית לעיל™:

הדרן עלך המוכר את הכית

פלוגתא בסוף השולח (שם):

רבי יהודה ורבי שמעון רבי מאיר אומר מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואח"כ הקדיש מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה תלמוד לומר ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה שדה אחוזה יצתה זו שהיא שדה אחוזה ואילו רבי יהודה ורבי שמעון 🕪 היכא דמת אביו ואחר כך הקדישה ילא צריכי קרא כי אצטריך קרא היכא דהקדישה ואחר כך מת אביו מנא להו אי מהאי קרא אימא לכדרבי מאיר הוא דאתא אלא לאו משום דאזלי בתר פדיון אמר רב נחמן בר יצחק לעולם בעלמא רבי

יהודה ורבי שמעון לא אזלי בתר פדיון והכא קרא אשכחו ודרוש א"כ לכתוב קרא ואם את שדה מקנתו אשר לא אחוזתו אי נמי שדה אחוזתו מאי אשר לא . משדה אחוזתו את שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה אמר רב הונא חרוב המורכב וסדן השקמה תורת אילן עליו ותורת קרקע עליו תורת אילן עליו ידהיכא דאקדיש או זבין שני אילנות והאי יש לו קרקע תורת קרקע עליו דלא מזדבן אגב ארעא ואמר רב הונא עומר שיש בו סאתים תורת עומר עליו ותורת גדיש עליו תורת עומר עליו דשני עומרים שכחה שנים והוא אינן שכחה תורת גדיש עליו דתנן יעומר שיש בו סאתים ₪ שכחו אין שכחה אמר רבה בר בר חנה אמר ריש לקיש חרוב המורכב וסדן השקמה באנו למחלוקת רבי מנחם (בר) יוםי ורבנן

די די הקרש לא הקרש לא החודה כיון מרוב שיונק מן העדה לא קדים דבעין לעה כל כך הקדים את היה הדה הוה היה שרה שמעון לדבריהם דרבנן קאמר להו כו'. והכי הוה שמת שמעון לדבריהם דרבנן קאמר להו כו'. והכי הוה שמת פריון. וה"ג אם איתא פריון. וה"ג אם איתא דרםוקמת כר"ש ליול בתר שעת פריון: לא צריך קרא. היכא דכי הקרישה היה שדה אחוזה כי איצטריך קרא וכו': ומנא להו.

לר׳ יהודה ור״ש דהיכא דהקדישה ואח״כ מת אביו דכשדה אחוזה ממש דמיא: אי מהאי קרא. דכתיב ואם משדה אחוזתו וגו׳:

לרישה ודרש הקוקישה אתר במדר אחודה מש ומיא: אי מואלי קרא בוטב משרה אחודה משר אתר או המברו אתר הבין ערך המוכן אתר הבין המקום אתר הבין מסתבר קרא לא משום הרוא טעמא דאולי בתר פדיון. אלא לאו ש"מ דלאו ר"ש היא אימא קרא לדרשה דר"מ קאתי. דהכי מסתבר קרא לאו משום זהוא טעמא דאולי בתר פדיון אלא מש"ה א מרי אימא מיבעי לך מני: אמר רב נחמן. לעולם בחייתא ריש. דרקא קשיא ליול בתר פדיון דבההוא שעתא שדה אחודה היא. ואי ברייתא דערכין [אליבא דר"] שמעון היא ליול לבתר שעת פדיון. המא לאו משום ההוא טעמא דאולי בתר פדיון אלא מש"ה אמרי היהודה דכשדה אחודה דמיא אע"ג דהקדישה קודם שמת אביו משום דקרא אשכח ודרוש: א"כ. הוא כדאמר ר"מ ניכתוב קרא אם את שדה מקנתו אשר לא אחודתו דאי כתב הכי הוה משמע אותה אינו עליו. דהיכא דובין ב"א אילנות והאי חרוב מורכב מאביו ומת אביו משום דברא אחודה ושניה שניה וורא לפניו כשדה אחודה נפדית בבית זרע חומר שעורים: אי נמי. הכי מיבעי לקרא למימר אשר לא שדה אחודתו ש"מ ראויה וכר": תורת אילן עליו. דהיכא דובין ב"א אילנות והאי חרוב מורכב מאביו הוא בין אחודים הקדשה היה אבני כשה החוד הביית בבית העומה שפתים. אינה היה אינה אינה היה אינה ביית בבית הבי או סדן שמה הדייתו מעורך בהדי שני אילות הקב קרע הקדשים ישה אילון: תחר קרע עליו. דלא מודבן אגב ארעה ארכי היכי כי מכר קרע לא מכר לך בור רות היה האי חורב וסדן דרבר חשוב בפ"ע הוא: תחרת עומר עליו. דהכי קייל דשני עומרין שכחה. ואם השנים הם כל אחד כשיעור עומר והאי עומר של סאתים הוה ביניהם השלישי לא לימא דהוי השנים שכחה והאי עומר גדול למצוך האי עומר גדול לשנים והוי ג' ולא הוי שכחה: ותורת גדיש עליו. :דאם שכחו לבדו לא הוי שכחה דאינו עומר אלא גדיש

ע א ב מיי׳ פ״ד מהכי ערכין וחרמין הלי כח סמג עשין קלא: עא ג מיי׳ שם הלי זו: עב ד מיי׳ פכ״ו מהלי מכירה הלי ג סמג עשין

מכירה הלי ג סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רטו סעיף ה: עג ה מיי פ"ה מהלי מתנות ענים הלי יד: עד ו מיי שם הלי יח:

מוסף תוספות

א. שהיתה קנויה לו לבן . בחיי אביו לפירות לאכול הפירות ולא לגופה שהרי הפידות ולא לגופה שהוי עתיד לחזור ביובל. לק"י עלכין כו: ב. [ד]כי מת . דקא ירית לה לגופה ושדה דקא ירית לה לגופה ושדה אחוזה היא. שס. ג. אבל הקדישה בעודה שדה מקנה ואח"כ מת אביו לא רביא לן קרא דתיהוי אחוזה אלא שדה מקנה ד. עייו לעיל עא: מוד"ה מדנפשייהו.

רבינו גרשום

אלא קשיא. הך דקתני מתני׳ ר' שמעון אומר המקדיש את השדה הקדיש חרוב וסדן שקמה וקתני הכא מ״ט הואיל וינקי משדה הקדש אלמא דס"ל לר"ש מקדיש בעין יפה מקדיש והקדיש כל השדה ה"ג מקדיש אילנות בעין יפה הקדיש והקדיש הקרקע ומקומן. ומשני לעולם ס"ל לר"ש מקדיש בעיז רעה מקדיש מקריש בפין יצוד מקריש ושייר הקרקע והאי דקאמר הואיל וינקי משדה הקדש דמשמע בעין יפה מקדיש לדבריהז דרבנז קאמר להו וברי, מקדיש נמי בעין וכר: מקדיש נמי בעין רעה מקדיש ושיורי משייר אפי׳ חרוב ושקמה והקרקע של מקומן: הואיל ויונקין של מקומן: הואיל ויונקין . . משדה הקדש אבל בור ודות . דלא מכחשי בארעא לא. ורבנן אמרו ליה ל"ש. דכי וובנן אמוד ליה לייש. זכי היכי דהקדיש חרוב וסדן שקמה ה"נ הקדיש בור ודות אע"ג דלא מכחשי בארעא ולעולם ברייתא דערכיז ר"ש היא: במאי דערכין ר״ש היא: במאי אוקימתא להך ברייתא דערכין כר״ש. אי ר״ש אימא סיפא וכו׳ וניזיל בתר שעת הפדיון. דכי קא פודה הני אילנות בההיא פודה הני אילנות בההיא שעתא הקרקע נתקדשה. ואמאי פודה את האילנות לבדן בשווייהן. ליפרקינהו אגב קרקע כשיעור בית דוע חומר שעורים כו׳: ללוקח שדה מאביו. שקנאה ממנו: מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה. אע"ג דקנאה מאביו ופריק ליה בדין שדה אחוזה זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף: ת״ל אם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו מכס׳ ופודה אותה בשוויה: שדה מקנה. דעלמא שאינה ראויה להיות שדה אחוזה שאינה של אבותיו יפדה שאינה של אבוהיו יפודה בשוויה: יצאה זו. שקנאה מאביו שאם לא קנאה היתה ראויה להיות לו שדה אחוזה שיורשה מאביו להכי פודה אותה כדין שדה אחוזה דברי ר' יהקדישה קודם שמת אביו ראכתי בשעת הקדש לא